

KURBAN BAYRAMI VE BAYRAM GÜNLERİNİ DEĞERLENDİRME

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

“Ben bütün varlığımı, yönümü tam manasıyla, bütünüyle, safiyane bir şekilde gökleri ve yeri yaratan Rabbime yönelttim, adadım ve ben kesinlikle şirke bulaşanlardan değilim”. (En’am:79)

“Namazım, niyazım, İN صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ bütüm ibadetlerim, hayatım ve ölümüm Alemlerin Rabbi Allah içindir”. (En’am:162)

Muhterem Müslümanlar!

Kurban Bayramı, Hazreti İbrahim ve Hazreti İsmail’den günümüze kadar, hep bir kahramanlık, fedakârlık, hasbîlik ve bir teslimiyet sembolü olagelmıştır.

Hz. İbrahim, Allah’a adanmışlığı ve teslimiyetiyle, fedakârlığı ve hasbîliğiyle, Ümmet-i Muhammed için bir rol model olarak kabul edilmiştir. Kur’an-ı Kerim’de فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا “...Doğru yola yönelerek İbrâhim'in dînine tâbi olun...” *Âl-i İmrân; 95.* denmiş ve bu rol modele uymamız emredilmiştir.

Şüphesiz bu seviyede bir adanmışlık ve teslimiyet, bazı imtihanlarla sınanacak ve Hz. İbrahim Aleyhisselam, bütün insanlık için pırıl pırıl bir sadakat örneği haline gelecektir. Şu âyet Hz. İbrahim

aleyhisselamın hayatını özetler âdetâ: **وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ**
بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ “Rabbi Onu birtakım kelimelerle, kevnî
hâdiselerle, sosyal olaylarla, ilahi hitaplarla, emirleriyle
imtihan etti ve O bütün bu imtihanların hepsini başarıyla
tamamladı”. *Bakara;124*. Onun gençliği tam bir yiğitlik
destanı olarak karşımıza çıkar. Kalbi imanla dopdolu,
metafizik gerilimi tam, Hakla irtibatı zirvede bir genç,
şirk düşüncesine, putperest mantıksızlığına başkaldırmış;
zalime zalim, bâtıla bâtıl demiş ve bunun bedeli olarak da
ateşe atılmayı göğüslemiştir. Ateşe atılırken “seni
kurtarayım ve bu zalimleri yerle bir edeyim” diyen Hz.
Cebrail’e “Hasbiyalallah” / Allah bana yeter ve ben O’na
tevekkül ettim” diyerek karşılık vermiştir. **Ateşlere
atılmakla tehdit edilen bütün dava adamlarına nasıl
davranılması gerektiğini göstermiştir.**

**Yine Hz. İbrahim aleyhisselam davası için
yurdunu yuvasını terk etmiş, devamlı hicret etmiş;
uzun süre, davasını devam ettirecek bir evlat beklentisi
içinde olmuş; bir evlada kavuşunca da onu ve annesini
ıpıssız bir diyara bırakma emriyle imtihana tâbi tutulmuş
ve bu imtihanı da başarıyla geçmiştir. O, bütün benliğiyle
Hakka teslim olunca Allah da onu kendi yalnızlığı ve aczi
içinde kendiyile baş başa bırakmamış; yükselttikçe
yükseltmiş, bütün insanlığa imam yapmış ve **kendinden****

sonrakiler için O’nu bir yâd-ı cemil haline getirmiştir. İşte biz her kurbanda onu hayırla yâd ediyor, Hacda da onun yaptıklarını yaparak hacı oluyoruz.

Hz. İbrahim aleyhisselamı bir örnek olarak bize takdim eden Cenabı Allah, adeta bize şöyle demektedir: “Ben benim yoluma adanmış, derdi davası sadece benim hoşnutluğumu kazanmak olan, bunun için yurtlarını yuvalarını terk eden, benden başka dünyadan ve ahiretten hiçbir beklentileri olmayan bu yolun yolcularını, değişik imtihanlardan geçiririm, sadakatlerini hem kendileri hem de bütün insanlık görsün diye test ederim **ama asla onları yalnız bırakmam.** Neticede onları bütün insanlığa huzur ve emniyet getirecek bir konuma yükseltirim. Evet, bir adım yaklaşıp yürüyerek gelen, yürüyerek gelene koşarak gelme gibi mukabele eden **bir ilahi ahlak sahibi Rabbimiz,** kendi yolunda samimi hizmetler edenleri uzun süre yerde bırakmayacaktır; imtihan süreleri bitince onları **kaldıracak ve yeni bir şükür ufkuna ulaştıracaktır.** Bunun bir müjdesi olarak, günümüzün mazlumlarını bütün dünya daha şimdiden, “**Zalim karşısında boyun eğmeyenler ve İnsanlık adına hayırlı işler yapanlar**” olarak tanıdı.

Muhterem Müslümanlar, bayramlarda “kırgınlık ve dargınlık varsa barışın” sözünü çok duymuşuzdur. Allah’la aramızı iyi tutmak istiyorsak, insanlarla aranızı

iyi tutmalıyız. İnsanlar anlaşır, Allah'ın yardımını gelir. Başarılı olmak istiyorsak, cennete girmek istiyorsak, insanlarla aramızda olan kırgınlıkları gidermeliyiz. Müminler arasında hoşgörü ile dolaşalım, cömert olalım, her fırsatta sadaka verelim, iyilikte bulunalım, ta ki Allah da bize ihsanda bulunsun, mağfiret etsin, meccani bağışlasın. Allah Rasulü (sas) buyuruyorlar ki: "Canım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim; **sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız!**" Öyleyse Efendimizin tavsiyesine kulak verip akrabalarımıza, yakınlarımıza, dostlarımıza, zor durumdaki kardeşlerimize, sevginin ilk adımını, **onları arayıp selam vererek** atalım. Bediüzzaman hazretleri, birbirine gücenmiş, aralarına soğukluk girmiş bir-iki talebesini "**bayramın hürmeti hakkı için**" kalben tam olarak barışmaya davet etmiş, ricada bulunmuştur. (*Şualar, s.5179*)

Bayram Günlerinin Fazileti ve Değerlendirilmesi

Bayramlar, Allah'a yakınlaşıp İlâhî hoşnutluğu kazanma istikametinde, salih amellerde bulunmak için **kaçırılmaz fırsatlardır**. Hadis-i şerifte: "**Allah katında günlerin en büyüğü** Kurban Bayramının birinci günüdür. **Bunu fazilette** Kurban Bayramının 2. günü **takip eder**" (*Ebu Davûd, Menâsik, 19*) Buyrulmuştur.

Allah Rasulü (s.a.s), bayram namazına giderken ve gelirken yollara dizilenlerin bayramlarını kutlar, (*Dihlevî, 2/92*) **bayram namazları sonunda sadaka ve hediyeler verir, vermeye de teşvik ederdi. Bu verilenlerin günahların bağışlanmasına vesile olacağını bildirirdi.** (*Müslim, Salâtü'l-Iydeyn 9*)

Kurban Bayramı, gürül gürül tekbirlerle gelir ve her yanda yankılanır. Efendimiz, **“Bayramınızı tekbir getirmek suretiyle süsleyiniz.”** buyurmuştur. Özellikle Kurban Bayramı **“teşrîk tekbirleri”** sayesinde yeryüzü işi olmaktan çıkar, semavî bir mana ve tarifsiz bir te'sire ulaşır. Yine Efendimiz (s.a.s); "Ramazan ve Kurban Bayramlarını **Lailahe illallah, Allahü Ekber, Sübhanallah ve Elhamdülillah'lar ile süsleyin.**" buyurmuştur. (*Suyûtî, Câmiu's-Sagîr, 4/69*)

Bayramlarda günler ve saatler, hep ibadet endeksli ayarlanmalı. Bayramları, varlık gayesi ve dava mefkuresi doğrultusunda yaşamak, hac yapıyor gibi kazanca vesile olabilir. "Kurban Bayramı'nda ihtiyaç sahiplerine, maddî-manevî gayretten geri kalmayan mü'minler, **o anda Arafat'ta ve Müzdelife'de olan kimselerin sevabına denk, belki de daha çok sevap kazanmış olabilirler...**" (*F. Fasıla, 2/147*)

Muhterem Müslümanlar; hangi safhasında olduğumuzu tam bilemesek de **ahir zamanda olduğumuz** kesin. Hâdiseler acımasız cereyan ediyor; hicranla geçen zaman bir türlü bitmiyor. Bizlerde, on dört asır önce Allah Rasulünün duasını vesile yaparak, Rabbimize teveccüh ediyoruz: “**Allahım, bizi ahirzaman fitnesinden koru**”. Allah’ım biz, Sen’den, Peygamber Efendimiz’den, dinimizden ve yolumuzdan razıyız. Biliyoruz ki bu sıkıntılar sadece bizim başımıza gelmedi. En sevdiğin **peygamberler de ümmetleri de** bunları yaşadı. Sen bizi ihlas ve rızandan ayırma; kalplerimizi Sana kavuşma aşkıyla doldur. Allah’ım, bütün kardeşlerimizi Sana emanet ediyoruz; Sen onları her türlü şerden muhafaza buyur. Hepimizi ötede Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem) Efendimiz’in hamd sancağı altında bir araya getir!

Allahım! şu mübarek zaman dilimi hürmetine, Sana yönelmiş temiz kalpler hatırına, **bir dileğimize bin lütufta bulun!** İnsanımızın ve topyekûn insanlığın yüzünü güldür, bizlere hem dünyada hem ahirette gerçek bayramlar lütfeyle!